
Zavedení přímých dotací na ubytování

Zavedení přímých dotací na ubytování

V listopadu loňského roku vydalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy Pravidla pro poskytování dotací podle zákona o vysokých školách veřejným vysokým školám na ubytování a stravování studentů a na ubytovací stipendia na rok 2005. Podle těchto pravidel se od 1. října 2005 ruší dosavadní poskytování dotací vysokým školám na provoz kolejí (tzv. nepřímé dotace) a místo nich se veřejným vysokým školám poskytnou prostředky účelově vázané na stipendia studentům (tzv. přímé dotace).

Co z tohoto rozhodnutí vyplývá pro Univerzitu Karlovu a její studenty?

Metodika, podle které MŠMT určí dotaci na ubytovací stipendia vysokým školám (www.msmt.cz/Files/vysokeskoly/financovaniVS/pravidla_uas.htm) je pro UK značně nevýhodná. Předpokládáme pokles dotace o 50% v porovnání minulými lety. Je způsoben zvláště body 4.2-(3)-b)2,6 zásad MŠMT, které nerespektují některé zvláštnosti, které má Univerzita Karlova v porovnání s většinou veřejných vysokých škol – např. po mnoho let opakující se skutečnost, že se na některé studijní programy a studijní obory fakult UK hlásí mimořádně velký počet studentů, z nichž je jen necelá pětina přijata ke studiu. Tito studenti se запиší na jiný, přístupnější studijní program na stejné nebo jiné vysoké škole a po roce nebo dvou se vrací ke studiu oboru, o který mají životní zájem. Podle přijatých pravidel se pak tyto studenti nezapočítávají do celkového počtu, podle kterého se stanoví celková výše dotace pro UK. To samé platí pro studenty, jejichž trvalý pobyt je na území hlavního města Prahy, Hradce Králové či Plzně.

Od prvních informací o této chystané změně a jejich zásadách podal rektor UK prof. Ivan Wilhelm, ve shodě se Sociální komisí Akademického senátu UK i celým AS UK mnoho protestů a připomínek k těmto pravidlům a upozorňoval opakovaně na problémy, které způsobí. Část našich stanovisek se podařilo prosadit (např. odložení účinnosti, původně měl nový systém platit již od 1. 1. 2005, možnost, aby si vysoká škola kritéria rozdělování upravila sama, původní návrhy byly koncipovány tak, že metodika MŠMT je závazná i pro rozdělování stipendií v rámci vysoké školy). Další zásadním připomínkám ovšem nakonec nebylo vyhověno a MŠMT podporované Studentskou komorou Rady vysokých škol rozhodnutí s účinností od čtvrtého čtvrtletí r. 2005 vydalo. Vedení UK je připraveno vytrvat ve svém nesouhlasu s vydanými zásadami i aktuální podobou této reformy a bude usilovat o změnu zásad pro rok 2006.

V listopadu 2004 diskutovalo kolegium rektora o možných podmínkách rozdělování dotace na ubytovací stipendium pro studenty UK, cenových změnách a systému ubytování na kolejích UK. Náměty vzešlé z této diskuse byly písemným podkladem k rozpravě se členy Sociální komise AS UK, členy Grémia kolejních rad i dalšími studenty, kteří o tuto problematiku projevíli zájem. Zevrubná a zásadní diskuse proběhla na dvoudenním výjezdním zasedání členů těchto orgánů v Poděbradech v lednu 2005, na následných jednáních Sociální komise AS UK (kde byli i pozváni předsedové studentských komor senátů fakult UK) a diskuse samozřejmě dále pokračují.

Jako hlavní kritérium pro udělení ubytovacího stipendia studentům je navržena sociální potřebnost studenta. Po předběžném zjištění počtu vyplácených dávek sociální péče a státní sociální podpory v republice byl odhadnut počet rodin studentů, kteří tuto podporu dostávají a na základě toho navrženy dvě až tři kategorie stipendií s částkami okolo 1000 Kč měsíčně. Případná zbylá částka by se pak rozdělila plošně mezi studenty prezenčního doktorského studia za určených podmínek, popř. by se mohly navýšit prostředky na prospěchová stipendia vyplácená na fakultách.

Formuláře žádostí o ubytovací stipendia a postup, kterým se vyplňují a dokládají budou k dispozici do konce července a budou uveřejněny na www stránkách univerzity. Informována budou i studijní oddělení všech fakult. Stipendia by začala být vyplácena počínaje posledním čtvrtletím 2005.

Změna dotací bude mít zásadní vliv na cenu ubytování studentů na kolejích od října 2005. Protože ubytování studentů přestane být dotované, bude muset cena za ubytování vycházet z reálných nákladů a oproti současnému kolejnému tak bohužel dojde k velkému navýšení. Nákladové položky za rok 2004 byly předběžně vyčísleny a nyní byl zahájen jejich audit. Výsledná cena za ubytování by též měla odrážet kvalitu ubytování (počet lůžek na pokoji,...) a dobu ubytování (předpokládáme např. nabízení ubytování studentům na celých 12 měsících s tím, že poslední měsíc by byl zdarma). Režijní cena bude zejména platit pro studenty UK, účastníky programu Erasmus a Sokrates, zahraniční stipendisty a pro lektory univerzity. Není pochyb o tom, že tato vynucená skoková změna ceny je velmi nepříjemná a v střednědobém horizontu si též vynutí mnohé změny v pojetí a charakteru kolejí.

Dosavadní způsob ubytování bude pro rok 2005 zjednodušen. Pro lepší orientaci a rozhodování studenta budou před začátkem podávání žádostí uveřejněny ceny jednotlivých typů pokojů na jednotlivých kolejích. Další informace k ubytování studentů, absolutní kritéria pro přednostní ubytování, harmonogram a další náležitosti budou popsány v

Zásadách pro ubytování v akademickém roce 2005/2006, které by po projednání v Sociální komis AS UK a Grémiu kolejních rad měly být vydány v první polovině dubna

Způsob podávání žádostí bude obdobný jako v minulém roce, ale systém bude zjednodušený, pružnější a bude obsahovat nové prvky, které současný systém nemá. Např. zájemce o kolej si vybere preferované koleje, typ pokoje, délku požadovaného ubytování a předpokládáme, že pokud o daného typu ubytování nebude převaha poptávky nad nabídkou, bude moci jeho žádost být vyřízena ihned. Zadávání studijních výsledků nebude povinné. Uvažujeme o možnostech ubytování studentů na celý kalendářní rok, u doktorandů o ubytování na celou délku studia.

Nutným formálním krokem k aplikaci nových pravidel na UK je změna svou souvisejících vnitřních předpisů UK tj. Stipendijního řádu a Řádu vysokoškolské koleje. Příslušné návrhy již byly Akademickému senátu UK předloženy a jsou k dispozici na adrese <http://www.cuni.cz/UK-1997.html> .

Závěrem chci říci, že vedení UK si je vědomo zásadního významu vynucených změn, které v ubytování studentů na kolejích UK nastávají a činí vše pro to, aby alespoň průběh těchto změn byl co nejméně zatěžující a jejich negativní dopady co možná nejmenší.

Prof. RNDr. Eva Kvasničková, CSc.

prorektorka pro sociální záležitosti